

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р инж. Евгени Петров Манев, Ръководител на Катедра „Национална сигурност“ в „Университет по библиотекознание и информационни технологии“, акредитиран в ПН 9.1 Национална сигурност и 3.5 Обществени комуникации и информационни науки.

Относно дисертационния труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление“ (икономика на отбраната и сигурността) в УНСС.

Автор на дисертационния труд е Светлозар Стоянов Лазаров.

Темата на дисертационния труд е „Система за защита на обекти от критичната енергийна инфраструктура в Република България”

Основание за представяне на становището е участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1019/08.05.2020 г. на Ректора на УНСС и решението на същото на първото заседание.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към УНСС, Катедра „Национална и регионална сигурност” във Факултет „Икономика на инфраструктурата” на УНСС, в област на висшето образование „3. Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление „3.8 Икономика“, по научна специалност „Икономика и управление” (Икономика на отбраната и сигурността) съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 559/ 16.03.2017 г. Обучението е осъществено в *самостоятелна* форма през периода 2017-2020 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е завършено, самостоятелно изследване по темата, в което докторанта е селектирал известни научни методи и удачно ги е интерпретирал за целите на анализите. Дисертацията е разработена съгласно възприетите изисквания и нормативната уредба. Съдържанието е изложено в логическа последователност от увод, три

глави с изводи по всяка една от тях, заключение, общи изводи и препоръки, библиография и две приложения. Основният текст е в обем от 149 страници. Използваната литература включва общо 91 източника от които 12 са международни и национални нормативни документи, литературните източници по темата са 87, от които 14 са на английски език, а останалите са на български език от български и чуждестранни автори в превод, 4 – от интернет сайтове. Използваното знание, съдържащо се в удачно подбраните литературни и нормативни източници, както и емпиричният опит на докторанта са в основата на интерпретационните анализи и са допринесли за успеха на изследването.

Актуалността на темата е безспорна и се определя от изключителното място на енергийните елементи на критичната инфраструктура на Република България и значението ѝ за сигурността на държавата. Освен това изследването попълва една необходимост от анализи и препоръки за повишаване на тяхната сигурност в съвременната динамика на външните и вътрешни условия за сигурност на държавата.

Поставената цел в дисертационния труд е удачно избрана, а задълбоченото и обстойно изследване на докторанта я постига чрез изпълнение на дефинираните изследователски задачи. Обектът, предметът и изследователската теза са целесъобразно и удачно определени и тяхното изследване логически води до постигане на крайния резултат, а именно генериране на авторския концептуален модел за защита на обекти от енергийната критична инфраструктура.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Обхватът на изследването е оразмерен в съответствие с ресурсните и времеви ограничения на работния план на докторанта. Получените резултати са описани логично и изчерпателно. Езикът и стилът на изложението са прагматични и имат спецификата на разглежданата научна област. Използването на термини и понятия се ограничава в рамките на необходимостта от внасяне на яснота в изложението. Наличието на правописни и технически пропуски в дисертационния труд не оказва забележимо влияние на неговото качество. Теоретичните обобщения показват високото експертно ниво на автора.

Методологията и методиката на изследването са правилно избрани и приложени, което е дало достатъчно материал за доказване на изследователската теза и за получаване на очакваните резултати. Достоверността им се потвърждава от направените анализи и интерпретации, които не дават основание за поява на съмнения относно

оригиналността и авторството на представения труд.

Изводите и препоръките съответстват на получените резултати. Оразмеряването на обхвата на темата е добро, изборът на мащабите на задачите и ограничаването на авторските намерения, са позволили да се изпълнят всички научни задачи и да се докаже изследователската теза.

Личният принос на докторанта в получаването на приносите в дисертационния труд е неоспоримо. Авторството му не буди съмнение.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научни приноси:

- Дефинирана е концепцията за модела за сигурност в три направления: обем на дейностите, организационната структура и необходимите ресурси.

- Определени са функциите на концептуалния модел за сигурност на обекта, а именно физическа, техническа, информационна и процедурна.

- Изведена е необходимостта от длъжност „мениджъра по сигурността” и основните изисквания за професионалната му квалификация.

- Генериран е система за непрекъснат цикъл на оценка състоянието на сигурността на обекта.

Приложни приноси:

- Концепцията за подбор и специализирано обучение на кадрите в системата за сигурност на обектите в критичната инфраструктура.

- Концепция за тестване на система за сигурност на обектите от енергийната критична инфраструктура.

- Предлага се преглед, синхронизиране и осъвременяване на нормативната уредба в областта на защита обектите от критичната енергийна инфраструктура в Република България.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Публикациите на кандидата по дисертационния труд съответстват на минималните държавни изисквания, за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по чл. 26 на ЗРАСРБ, в област на висшето образование „3. Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление „3.8 Икономика“, по научна специалност „Икономика и управление” (Икономика на отбраната и сигурността).

6. Оценка на автореферата

Авторефератът към дисертационния труд е изготвен съгласно изискванията на УНСС за начина на оформяне и представяне на дисертационните трудове и авторефератите към тях и изпълнява функциите си съгласно ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критичните бележки бяха обсъдени с кандидата. Те не намаляват актуалността, значимостта и същността на получените приноси и не ограничават неговата приложимост.

8. Заключение

Анализът на представения дисертационен труд ми дава основание да дам **положителна оценка** и да предложа на Светлозар Стоянов Лазаров да се присъди образователната и научна степен „**доктор**“, в област на висшето образование „3. Социални, стопански и правни науки“, в професионално направление „3.8 Икономика“, по научна специалност „Икономика и управление“ (Икономика на отбраната и сигурността).

28.05.2020 г./ София

Подпис: